

ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-21

הנשיא אברהם טל
יושב ראש ועדת הבחירות האזורית מרכז דרום

תר"מ 11 / 21

העותרת: ליאל אבן-זהר, חברת מועצת עיריית ראשון לציון

נגד

המשיבים:

1. מר דב צור, ראש עיריית ראשון לציון
2. מר רז קינסטליך, סגן ומ"מ ראש עיריית ראשון לציון
3. עיריית ראשון לציון
4. החברה העירונית לסדר ולביטחון ראשון לציון

באמצעות הייעוץ המשפטי לעיריית ראשון לציון

עתירה לצו מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן – חוק דרכי תעמולה)

החלטה

1. בפניי עתירה לפי סעיפים 17ב ו-17ד לחוק דרכי תעמולה לחייב את המשיבים בהוצאות שנגרמו לקופת המשיבות 3 ו/או 4 ולהעביר החלטה ליועמ"ש על מנת שיבחן את ההשלכות הפליליות שנובעות מהמעשים נושא העתירה.
2. העותרת טוענת כי הצמדת אגרות "שנה טובה" המתחפשות לדו"חות חניה, שעל גבן התנוססו שמות המשיבים 1, 2 ומנכ"ל המשיבה 4 על כלי רכב בעיר היא הפצת תעמולת בחירות תוך שימוש במשאבי ציבור, האסורה לפי סעיף 2א לחוק דרכי תעמולה.

עמוד 1 מתוך 4

3. המשיבים, שיוצגו בהליך על ידי הלשכה המשפטית של המשיבה 3, טוענים בכתב התשובה מטעמם, שנתמך בתצהירים, כי האגרות הוצמדו לשמשות כלי רכב שונים ברחבי ראשון לציון ללא אבחנה בין רכבי תושבי העיר לרכבי מי שאינם תושבי העיר וללא אבחנה בין מי שחנה כדין ומי שחנה שלא כדין, והכל במסגרת "מסורת" שהתוותה המשיבה 4 כבר מספר שנים. המשיבים ניתחו את האיסור על שימוש בתעמולת בחירות בקשר עם שימוש במשאבי ציבור, בהתאם למבחני המשנה שנקבעו בפסיקה ולהנחיית היועץ המשפטי לממשלה בנושא, וטענו שלא מדובר בתעמולת בחירות אסורה לפי סעיף 2א לחוק.

המסגרת הנורמטיבית:

4. סעיף 2א לחוק דרכי תעמולה קובע כי:

"לא ייעשה שימוש, בקשר עם תעמולת בחירות, בכספים או בנכסים מוחשיים או בלתי מוחשיים של גוף מבוקר כמשמעותו בפסקאות (1), (2), (3), (4) ו-(9) של סעיף 9 לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב], או של תאגיד שהממשלה או רשות מקומית משתתפת בהנהלתו או בהוננו, ולא ייעשה שימוש כאמור במקרקעין או במטלטלין המוחזקים למעשה על ידי גוף או תאגיד כזה....."

5. סעיף 2 לחוק דרכי תעמולה מוסיף וקובע כי:

"האיסורים וההגבלות לפי חוק זה יחולו, אם אין בו הוראה אחרת לענין זה, בתקופת 90 הימים שלפני יום הבחירות, וביום הבחירות. **ואולם האיסורים וההגבלות לפי סעיפים 2א, 3, 4, 12 ו-13 יחולו אף מחוץ לתקופה האמורה**"

6. המונח "תעמולת בחירות" לא הוגדר במפורש בחוק, ולכן הוגדר על ידי הפסיקה.

בבג"צ 869/92 זוילי נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-13, פ"ד מו(2) 692, 704 (1992) עמד השופט [כתוארו דאז] ברק על משמעות המונח "תעמולת בחירות":

"תעמולת בחירות הינה רק אותו ביטוי שהאפקט הדומיננטי שלו הוא בהשפעתו של הבוחר, ואין לו אפקט דומיננטי אחר, כגון אפקט אמנותי...."

"האיזון הראוי, בין הערכים המתחרים מחייב, כי הדיבור "תעמולת בחירות" יכלול אותו שידור אשר פועלו הוא בשכנוע ובהשפעה על הכרעת הבוחר, ולא שידור שהאפקט שלו הוא אחר (כגון אמנותי, חדשותי, דתי), גם אם השפעות הלוואי שלו הן בהשפעה (עקיפה) על הבוחר".

7. משכך, ועל מנת לבחון האם ביטוי מסוים הוא "תעמולת בחירות" אם לאו, נקבעו בתר"מ 1/20 חברי סיעת "מרץ" במועצת העיר רעננה נ' נחום חופרי, ראש עיריית רעננה מפי כב' השופט ג'ובראן, 14.4.13, מבחני עזר לבחינת האפקט הדומיננטי שבביטוי.

8. בתב"כ 2/20 תנועת אומ"ץ נ' הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן עמד כב' השופט ג'ובראן על עיקרם כדלקמן:

א. מועד הפעולה ביחס למועד הבחירות;

ב. זהות יוזם הפעולה;

ג. האם מדובר בפעולה שנעשית באופן קבוע או באופן מיוחד וחד פעמי לקראת הבחירות;

ד. חשיבות התכלית האחרת העומדת בבסיס הפעולה והמחייבת את קיומה בסמיכות לבחירות;

ה. נסיבות המקרה הקונקרטי בהתאם לשכל הישר ולהיגיון הבריא.

(ראו תב"כ 2/20 והאסמכתאות דשם).

דיון הכרעה:

9. אכן, הפסיקה קבעה כי אזכור שמותיהם של נבחרים ציבור בפרסומי העירייה עלולה להביא לייחוס השגה העירייה לנבחריה; ייחוס שאין להסכים לו **בתקופת הבחירות** (תר"מ 36/20 שלמה פדידה נ' שמעון לנקרי, ראש עיריית עכו, מפי כב' השופט ג'ובראן (15.7.13)). יחד עם זאת, כאשר אנו עומדים כשנתיים לפני מועד הבחירות המתוכנן, חשש זה אינו מתקיים.

10. גם בבחינת תוכן האיגרות נושא העתירה אין מדובר בתעמולת בחירות אסורה שכן מדובר באגרות שאינן כוללות דברי שבח או הלל למועמדים בבחירות או לנבחרים.

11. גם אם ניתן היה להפיץ את האיגרות ללא ציון שמותיהם של המשיבים 1 ו-2, יו"ר ועדת הבחירות אינו הצנזור הראשי.
- ראוי כי המשיבה 4 תבחן את מדיניות אזכור שמותיהם של נבחרים הציבור (או מועמדים בבחירות) בפרסומיה, אך אני מקבל את עמדת המשיבים כי בבחינת מבחני העזר הרלוונטיים, כפי שהובאו לעיל, לא מדובר בתעמולת בחירות אסורה.
12. לאור האמור לעיל, אני דוחה את העתירה.
- מאחר והמשיבים לא ביקשו לחייב את העותרת בהוצאות, אינני מחייב אותה בתשלום הוצאות.

ניתנה היום 28/11/16.

אברהם טל

**נשיא של בית משפט מחוזי מרכז-לוד
יושב ראש ועדת הבחירות
האזורית מרכז-דרום**